

КАСАЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД
У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
НАУКОВО-КОНСУЛЬТАТИВНА РАДА
ПРИ ГОЛОВІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ
ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВОРОНОВСЬКІ ЧИТАННЯ

*(Адміністративні та
податкові процедури:
чи є підстави конфлікту)*

Збірник статей, доповідей та тез
учасників міжнародної науково-практичної конференції
м. Чернівці, 4-5 жовтня 2024 р.

Харків
2024

УДК 347.73
ББК 67.9(4УКР)302
В75

Редакційна колегія:

Микола Кучерявенко – перший заступник Міністра юстиції України, професор кафедри податкового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України;

Павло Дуравкін – доцент кафедри податкового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук, доцент.

Матеріали публікуються в авторській редакції

В75 Вороновські читання (Адміністративні та податкові процедури: чи є підстави конфлікту) : збірник статей, доповідей та тез учасників міжнар. наук.-практ. конф, м. Чернівці, 4–5 жовтня 2024 р. / Редкол.: М. Кучерявенко, П. Дуравкін. Харків : Асоціація фінансового права України, 2024. 184 с.

У збірнику представлено стислий виклад доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції «Адміністративні та податкові процедури: чи є підстави конфлікту» (Вороновські читання), організованої Асоціацією фінансового права України та Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича за підтримки Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Науково-консультативної ради при Голові Верховної Ради України, Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», Київського національного університету імені Тараса Шевченка, яка була проведена у Чернівцях 4–5 жовтня 2024 року.

Конференція була присвячена обговоренню найбільш актуальних фундаментальних проблем адміністративних та податкових процедур вирішення податкових спорів, впливу прийнятих в результаті цього актів на порядок реалізації учасниками податкових відносин своїх прав, виконання покладених на них обов'язків, здійснення суб'єктами влади своїх повноважень на межі адміністративного та податково-правового регулювання. Видання розраховане на викладачів, аспірантів, студентів та всіх тих, хто цікавиться проблемами податкового права.

УДК 347.73
ББК 67.9(4УКР)302

© Асоціація фінансового права України, 2024
© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2024

ЗМІСТ

Бабін Ігор Місце інституту самооподаткування в системі фінансового права під час кодифікації фінансового законодавства	6
Барікова Анна Дискреція в податкових процедурах.....	14
Бібік Олег До питання щодо природи штрафу, як інструменту на межі публічного та приватного регулювання	18
Бондаренко Ірина, Васянович Дарина Підвищення військового збору: мета та перспективи	23
Вдовічен Віталій «Недоведена вина є доведеною невинуватістю» або ж принцип презумпції правомірності дій, вимог та рішень особи в адміністративній та податковій процедурах	27
Вудвуд Катерина Податкові процедури у державах-членах Європейського Союзу.....	34
Гаврилюк Руслана, Пацурківський Петро Порівняльний аналіз цілей адміністративних і податкових процедур (за законодавством України)	37
Гетманець Ольга Адміністрування податкових пільг військовослужбовцям	45
Голоядова Тетяна Правові аспекти оформлення результатів податкових перевірок в Україні.....	49
Греца Світлана, Греца Ярослав Специфіка адміністрування податку на додану вартість з огляду на бюджетне відшкодування як особливий елемент податку	56
Дашутін Ігор Зasadничі відмінності податкових та адміністративних процедур	61
Дуравкін Павло Оподаткування обігу віртуальних (цифрових) активів	66

Ковалко Наталія Адміністративний порядок оскарження рішень податкових органів: пріоритетні напрями вдосконалення в контексті національних новел законодавства	70
Коробцова Дар'я Податкове адміністрування як складова фінансової безпеки держави	77
Котенко Артем Нова податкова процедура: зі знаком плюс чи мінус?	81
Крайній Павло Адміністративне оскарження як новела Закону України «Про адміністративну процедуру»: теоретичний та практичний аспекти крізь призму аналізу Податкового кодексу України	86
Логвінова Ольга Особливості реєстрації податкових накладних в умовах воєнного стану	94
Мащенко Ольга Податковий компласнс: сучасні проблеми та виклики	99
Мінаєва Ольга Фінансова санкція на межі податкового та трудового регулювання	107
Нога Петро Конфлікт між адміністративними та податковими процедурами при сплаті екологічного податку органами державної влади	111
Павлуненко Катерина Вплив положень Закону України «Про адміністративну процедуру» на реалізацію функцій податкових органів	116
Писаренко Надія Чи конфліктують правила адміністративної процедури з іншими правилами?	120
Решота Володимир Адміністративні процедури вирішення податкових спорів: досвід США для України	123
Савві Олександр Системне застосування принципів оподаткування при конкуренції норм, які встановлюють строки різних типів мораторіїв	131

Соловйова Ольга Адміністративна та податкова процедура: конфлікту не бути	135
Солодан Катерина Адміністративна процедура оскарження рішень контролюючого органу як спосіб захисту прав платника податку	141
Спаскін Олег Деякі аспекти визначення умисності податкових правопорушень	145
Фатьянов Руслан Способи вирішення податкового спору: переваги та недоліки	150
Халабурдін Святослав Інститут податкового кредиту: деякі проблеми теорії та практики	153
Ханова Раїса Деякі аспекти загальних рис і відмінностей податкових та адміністративних процедур	157
Хохуляк Дмитро Зміст вимоги якості закону в контексті рішень Європейського суду з прав людини	164
Юрченко Валентина Колізійні аспекти податкової процедури під час змішування пального з присадками.....	169
Ямненко Тетяна Щодо питання адміністрування екологічного податку	175
Яценко Микита Вихідні засади організації податкового контролю щодо відносин, які стосуються обігу підакцизних товарів	179

процедурного закону, то це в жодному разі не означає поглинання та всеосяжну дію ЗАП на відносини, пов'язані зі справлянням податків і зборів. ЗАП буде поширюватися на зазначену сферу лише в тому випадку, коли процедурні норми ПК України вступатимуть в протиріччя з принципами адміністративної процедури. Виступаючи стандартами взаємодії між публічною адміністрацією та особою, визнані розвинутими європейськими країнами, принципи адміністративної процедури, не тільки не шкодять сфері справляння податків і зборів, але й трансформують такі відносини у більш відкриті, прогнозовані, зменшують ризики свавілля і зловживань та наближують Україну до входження до європейської демократичної спільноти.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n131>.
2. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

Солодан Катерина

Чернівецький національний університет імені Юрія
Федьковича, асистент кафедри публічного права

АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ПЛАТНИКА ПОДАТКУ

Законодавство всіх прогресивних демократичних держав, в тому числі держав-членів Європейського Союзу, членство в якому є стратегічною метою і нашої держави, спрямоване на гарантування забезпечення прав, свобод та законних інтересів громадян при їх взаємодії з органами державної влади. Базовою гарантією таких прав є дотримання принципів прозорості та правової визначеності при правовому регулюванні

правовідносин між особою та державою [1]. Ключове місце серед таких правовідносин посідають відносини платників податку з контролюючим органом щодо оскарження рішень останнього.

Конституція України окреслює загальні засади таких правовідносин. Зокрема, стаття 40 Основного Закону гарантує кожному право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом термін [3]. Крім того, як наголошує Надія Армаш, основні засади адміністративної процедури оскарження таких рішень окреслені і в статті 19 Конституції України, де окреслено принципівні засади взаємовідносин суб'єктів публічного адміністрування із приватними особами та наголошено, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством [1].

Новим етапом у взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з громадянами та бізнесом стало набрання чинності Закону України «Про адміністративну процедуру» [2], яким закріплено основоположні норми, метою яких є прискорення прийняття рішень, що, в свою чергу, оптимізує взаємодію громадян та органів публічної адміністрації. Це сприяє прозорості, ефективності та уніфікації процесу прийняття адміністративних рішень, а також задовольняє потреби платників податків [6].

Процедура, як загальносоціальне явище виступає інструментом регулювання відносин між людьми в різних сферах життя. Процедурні механізми характерні для нормативного регулювання взагалі. Відповідно реалізація практично всіх різновидів соціальних норм потребує процедур і процедурних норм [4].

Всі юридичні процедури, як вказує А.Ю. Осадчий, спрямовані на досягнення результатів, що мають юридичне значення (пов'язані із встановленням правових норм та

юридичних фактів) і складаються з актів поведінки, модель яких передбачена правовими актами. Тому, у широкому розумінні юридичні процедури в літературі розглядають як визначений правом порядок діяльності, що спрямована на досягнення юридичного результату [4]. Згідно ЗУ «Про адміністративну процедуру», адміністративна процедура - визначений законом порядок розгляду та вирішення справи [2].

Неоспорюваним є право платника податків звертатись до уповноваженого органу за захистом свого порушеного права. Позасудовий захист передбачає можливість для платника з метою захисту порушених прав і свобод звертатися з заявами чи клопотаннями до компетентних органів та державних і приватних установ. Право платника податків захищати своє порушене право у сфері податкових правовідносин прямо передбачене Податковим кодексом України. Так, згідно пунктів 56.1 та 56.2 статті 56 Податкового кодексу України, рішення, прийняті контролюючим органом, можуть бути оскаржені в адміністративному або судовому порядку. У разі якщо платник податків вважає, що контролюючий орган неправильно визначив суму грошового зобов'язання або прийняв будь-яке інше рішення, що суперечить законодавству або виходить за межі повноважень контролюючого органу, встановлених цим Кодексом або іншими законами України, такий платник має право звернутися із скаргою про перегляд цього рішення до контролюючого органу вищого рівня [5, 7].

Чинне законодавство не містить обов'язку платника податків до моменту звернення з позовною заявою до суду застосовувати адміністративний (досудовий) порядок оскарження рішення податкового органу. Проте, ми погоджуємося з думкою Є.О. Уголькова [7], який наголошує на доцільності запровадження обов'язкового адміністративного розгляду податкового конфлікту. Це не означає неможливість звернення до суду. В разі незгоди з рішенням контролюючого органу, в першу чергу, платник податку, звернеться зі скаргою до органу вищого рівня. Тільки у разі неналежного забезпечення його права цим органом, платник звернеться до суду [7]. Таких

підхід дозволить значно зменшити навантаження на судову систему та скоротити строки розгляду скарг.

Хоча нововведених Закон України «Про адміністративну процедуру» спрямований на забезпечення належної та відповідної європейським стандартам взаємодії органів публічної адміністрації та громадян, в тому числі платників податків, на сучасному етапі ця мета не може бути досягнута в повній мірі. Це пов'язано з тим, незважаючи на те, що закон передбачає особливості процедури оскарження рішень в податкових правовідносинах, яких не було раніше, норми Податкового кодексу ще не приведені у відповідність до вказаного закону.

Таким чином, адміністративна процедура, запроваджена Законом України «Про адміністративну процедуру», є ключовим елементом забезпечення захисту прав платників податків, зокрема, права на оскарження рішень податкових органів. Проте необхідним є внесення змін до Податкового кодексу України з метою приведення його норм у відповідність з нормами нового закону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Армаш Н. Поняття та правова природа адміністративних процедур. *Траєкторія розвитку бізнесу, управління та права в умовах глобальних ризиків*: збірник тез міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 23-24 травня 2024 р.) / за заг. ред. к.е.н., доцента Безпаленко О. В. – Київ: ВНЗ «Київський університет ринкових відносин», – Київ 2024. С. 239-241. URL: https://kumr.edu.ua/wp-content/uploads/2024/08/TRAYEKTORIYA_ROZVYTKU_BIZNESU_UPRAVLINNYA_TA_PRAVA_V_UMOVAN_GLOBALNYH_RYZYKIV.pdf#page=240.

2. Закон України «Про адміністративну процедуру» № 2073-IX від 17.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

3. Конституція України : Закон від 28 черв. 1996 р. No 254к/96-ВР // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

4. Осадчий А.Ю. Адміністративні процедури: оновлення концептуальних підходів. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 40. – 2024. С. 528-534. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1197/1042>.

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

6. Солодан К.В., Юрійчук І.В. Право на належну адміністративну процедуру як невід’ємне право кожної особи. *Права людини та публічне врядування в сучасних умовах* : Матеріали VII Міжнародного правничого форуму, 28 травня 2024 р., м. Чернівці/ Уклад. І.В. Ковбас, І.І. Бабін, О.І. Ющик, І.Ж. Торончук, П.І. Крайній. Чернівці : Технодрук, 2024. С. 157-160.

7. Угольков Є.О. Окремі аспекти впровадження обов’язкового адміністративного (досудового) урегулювання податкового конфлікту. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право. Вип. 84. Ужгород, 2024. С. 204 – 209. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/09/33-2.pdf>.

Спаскін Олег

аспірант кафедри податкового права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ УМИСНОСТІ ПОДАТКОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Конструкція вини у податково-правовому регулюванні не є чимось усталеним. Поняття вини, як однієї із умов притягнення платника податків до фінансової відповідальності, було запроваджено Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних